

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

RPO-624641-VII-7020/09/MM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 14.01.2010 r.

Pan
płk Kajetan Dubiel
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
Warszawa

szanowny Panie Dyrektore

W trakcie dokonywanych przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wizytacji zakładów karnych i aresztów śledczych dostrzega się trudności związane z informowaniem osadzonych cudzoziemców o przysługujących im prawach i obowiązkach, szczególnie w sytuacji, kiedy posługują się oni jedynie językiem ojczystym. W wielu przypadkach cudzoziemcy, z którymi rozmawiają pracownicy Biura Rzecznika, nie posiadają podstawowej wiedzy o swoich prawach i obowiązkach.

Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. Nr 152, poz. 1493) oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. U. Nr 152, poz. 1494), niezwłocznie po umieszczeniu skazanego lub tymczasowo aresztowanego w celi przejściowej, wychowawca lub wyznaczony funkcjonariusz przeprowadza z nim rozmowę informacyjną, w której zapoznaje go w szczególności z prawami i obowiązkami oraz ustalonym w zakładzie/areszcie porządkiem wewnętrznym.

Także Europejskie Reguły Więzienne (Rekomendacja Rec(2006)2 Komitetu Ministrów Rady Europy) wskazują, iż *w momencie przyjęcia i tak często jak jest to potrzebne również później, wszyscy więźniowie są informowani pisemnie i ustnie w języku, który rozumieją o przepisach, regulujących dyscyplinę więzienną oraz o ich prawach*

i obowiązkach w zakładzie karnym (pkt 30.1). Więźniowie mają prawo do posiadania pisemnej wersji przekazanych im informacji (pkt 30.2).

Z informacji statystycznych Centralnego Zarządu Służby Więziennej (dane z dnia 31.11.2009 r.) wynika, iż w jednostkach penitencjarnych przebywa 587 obcokrajowców pochodzących z 55 państw. Wykonanie wobec tej grupy osadzonych - w sposób prawidłowy - obowiązków nałożonych w § 9 ust. 2 cyt. rozporządzeń jest niemożliwe bez znajomości języka ojczystego cudzoziemców lub pomocy tłumacza, bądź przygotowanych uprzednio w ich językach ojczystych informacji o prawach i obowiązkach osadzonych.

Jednostki penitencjarne realizują obecnie wskazany obowiązek w oparciu o tłumaczenia wyciągu kodeksu karnego wykonawczego oraz regulaminów wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania, które w przeszłości zostały opracowane w pięciu językach (angielskim, niemieckim, hiszpańskim, francuskim i rosyjskim). Liczne w ostatnim czasie nowelizacje kodeksu oraz aktów wydanych na jego podstawie uzasadniają jednak potrzebę przygotowania przez Służbę Więzienną aktualnej pisemnej informacji, która zawiera kompendium wiedzy o podstawowych prawach i obowiązkach osób skazanych i tymczasowo aresztowanych. Tak przygotowana jednolita informacja, mogłaby w dalszej kolejności zostać przetłumaczona na języki ojczyste osadzonych cudzoziemców przez odpowiednie konsulaty lub ambasady państw, z których oni pochodzą.

Jako przykład pozytywnego działania w tym przedmiocie można wskazać osiągnięcia Komendy Głównej Policji, która dokonała tłumaczeń regulaminu pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia na kilkadziesiąt języków obcych. Tłumaczenia te zostały zamieszczone na stronie internetowej Komendy Głównej Policji i w każdej chwili jednostki Policji w całej Polsce mogą z nich korzystać.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 z późn. zm.) zwracam się do Pana Dyrektora o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

z przeżyciem

